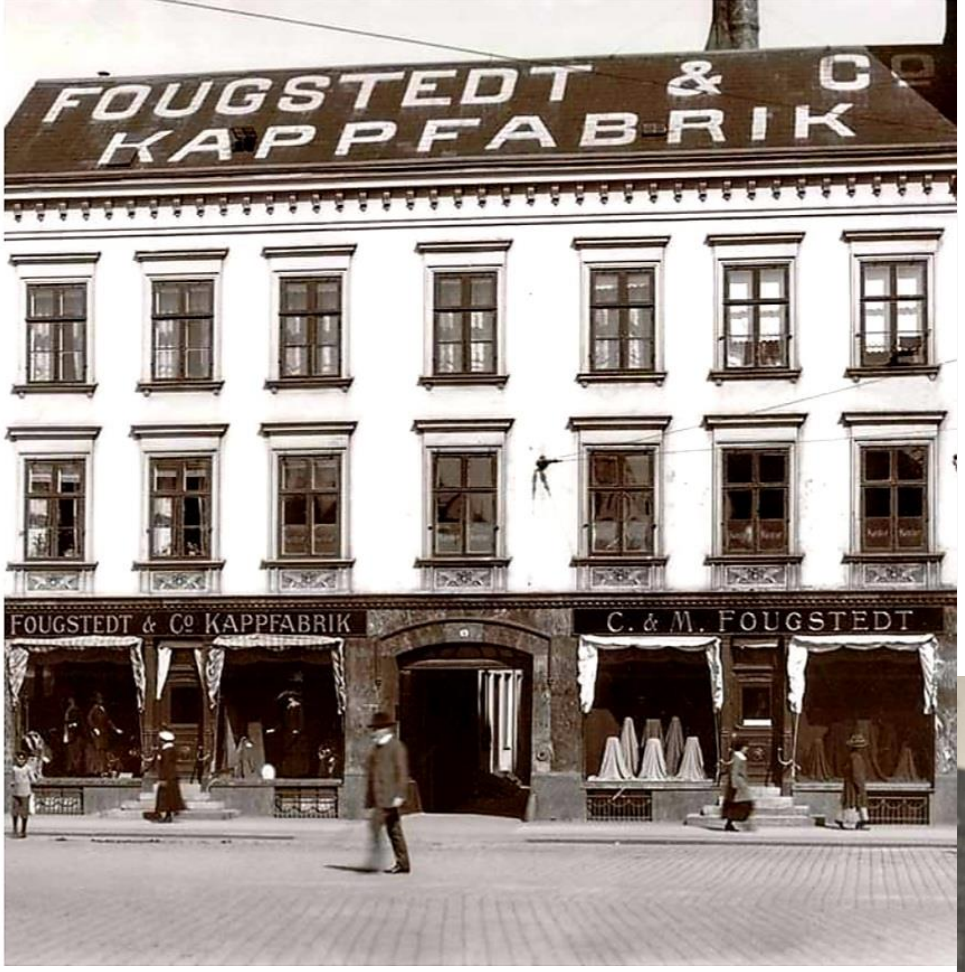

Fougsteds kläder

Fougstedt & C. Kappfabrik

Fougstedt kappfabrik

Det var i april 1857 som Carl August Fougstedt slog upp dörrarna till sin nyöppnade butik på Stortorget i Malmö. Han sålde klädestyger till traktens skräddare och andra sykunniga Malmöbor. Verksamheten utvidgades och kom med tiden även att omfatta betydande engrosförsäljning av klädesvaror, fodersaker och andra skrädderiartiklar. Kring förra sekelskiftet startade företaget också tillverkning av pälsvaror i egna lokaler vid Tegelgårdsgatan och blev i början av 1900-talet ett av de ledande konfektionsföretagen i Malmö.

Kort efter första världskriget drabbades Fougstedts av den då rådande konfektionskrisen och försattes 1926 i konkurs. Företaget reorganiserades och fortsatte verksamheten under namnet Fougstedts Klädes & Konfektions AB. Det blev tävling med Moresco om att inta förstaplatsen bland stadens konfektionsföretag, och bakom fasaden mot Stortorget växte en modern konfektionsfabrik upp. Till slut blev ändå lokalerna för trånga och företaget flyttade därför verksamheten till en ny fabrik i Höör. När företaget nådde sin höjdpunkt fanns över 500 personer anställda i bolagets olika verksamheter, men precis som för andra i textilbranschen drabbades företaget på 50-talet av den begynnande tekokrisen och importen av billiga kappor slog hårt mot företagets lönsamhet. Med hjälp av neddragningar av verksamheten och personalinskränkningar överlevde företaget fram till 1968 då nedläggningen blev ett faktum.

Fougsteds kläder

MALMÖ STORTORGET

Svenska tekoindustrin 1900 talet

Den svenska tekoindustrin kan i mitten av 1900-talet beskrivas som en föråldrad industrinäring, som producerade konsumtionsvaror för hemmamarknaden, men där stora rationaliseringar gjorts för att få en snabb och effektiv produktion. Alltså en löpandebandproduktion av lågteknologiska varor. Gunnar Lundhs bilder från Malmö 1949-50 visar MAB och MYA:s stora vävsal med 700 vävstolar. En väverska betjänade samtidigt upp till 25 automatstolar. Hon betalades per 1 000 skyttelslag, som registrerades av räknare på maskinerna. Det var en industri som hade svårt att klara sig i den internationella konkurrensen från nyindustrialiserade länder med låga löner och sämre arbetsvillkor. Från 1950-talet minskade för första gången dessutom förbrukningen av garn och vävnader i svenska hem. Denna vändpunkt sammanfaller med en motsvarande förändring i det husliga arbetets omfattning. Ylle- och bomullsindustrin drabbades först, därefter konfektionsindustrin. Detta gällde inte minst den omfattande tekoindustrin i Malmö. Textilindustrin etablerades senare i Skåne än i landets övriga centra för textilindustri, Sjuhäradsbygden och Norrköping. I Skåne hade inflytandet från Tyskland minst lika stor betydelse som impulserna från England. Kontakterna med Tyskland var tätare och viktig i sammanhanget var industriidkaren August Schmidt, som på 1880-talet kom till Malmö från Tyskland för att leda Malmö Yllefabriks AB. Det tyska inflytandet avspeglade sig även i fabriksbyggnadernas formspråk, som var starkt influerat av tysk och mellaneuropeisk tradition. Efter verkstadsindustrin var textilfabrikationen den ur sysselsättningssynpunkt mest betydande i Skåne under 1900-talets första hälft. Den skånska tekoindustrin bestod av ylle-, bomulls- och juteindustrier, grundade på 1880- och 90-talen, samt trikå- och konfektionsindustrier, anlagda i början av 1900-talet, det vill säga i samband med textilindustrins andra tillväxtfas.

Tekoindustrin i Skåne

Tekoindustrin i Skåne var framför allt lokaliserad till städerna. Arbetarbostäder uppfördes endats i småorter som Furulund och Skånes Fagerhult där det uppstod ett slags brukssamhällen runt textilfabrik och järnväg. Huvudort för den skånska tekoindustrin var Malmö med landets största textilföretag, MAB- och MYA-koncernen (en fusion av Manufaktur AB och Malmö Yllefabriks AB), som vid sammanslagningen 1943 hade cirka 3 000 anställda. Tekoindustrin sysselsatte år 1965 sammanlagt 6 230 personer i Malmö, 4 290 var kvinnor. Där fanns, förutom MAB och MYA, Malmö Mek. Tricotfabrik (ett dotterföretag till förstnämnda), AB Malmö Strumpfabrik, Albert Keifers Strumpfabrik, AB Thure B. Wiberg, AB Svenska Skinnkläder, Fougstedts Klädes & Konfektions AB, AB Svenska Kappfabriken, AB Cewokappor, Konfektions AB Zober, AB Masterhand, Tornvalls Konfektions AB, AB Malmö Konfektion, AB Korsettfabriken Spirella samt fabriker för tillverkning av hattar, mössor och paraplyer. Antalet anställda inom Malmös tekoindustri minskade och 1966 upphörde MAB- och MYA koncernen, som då hade 200 anställda. Den sista resten av stadens tekoindustri försvann då Malmö Strumpfabrik lades ned 1992. Denna hade bildats 1926 och haft cirka 1 000 anställda 20 år senare. Även regionens övriga storskaliga tekoindustri - yllefabrikerna i Kristianstad, Furulund och Marieholm, Hälsingborgs Jacquard Väfveri AB, Schlasbergs Konfektionsfabrik i Landskrona, Junex fabriker i Skånes Fagerhult och Lönsboda med flera - är nedlagda. Tekoindustrin i Skåne representeras numera av några småföretag med specialiserad produktion.

Malmö

Mab och Mya

Foto: Gunnar Lundh / Malmö Museer